

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

یونس نگاه
۲۵ دسمبر ۲۰۲۱

یونس نگاه

دشمنی ملاها با امان الله

(ریشه‌های اقتصادی و سیاسی)

برای اشرافیت فیودالی و ملاها زمان امان الله خان دوران سیاه و تاریک بود. منافع اقتصادی و سیاسی این دو قشر در آن سال‌ها آسیب جدی دید. ازین‌رو اگر هنوز ازین دو جماعت به ریفرم‌های امانی دشنام می‌شنوید و دشمنی می‌بینید، تعجب نکنید. گزارش شده است که به عکس‌های امان الله در کابل رنگ پاشیده و نوشته‌اند که او فرعون ثانی بود. امان الله گرفتن جنس در مالیات را منع کرد و دستور داد که همه پرداخت‌ها به پول نقد شود. این ضربه بزرگ به منافع اشرافیت فیودالی بود که در نقش بیروکرات‌ها و نمایندگان دولت از اجناس می‌زدند، کم گزارش می‌دادند، کیفیتش را نازل می‌نوشتند یا می‌گفتند در جریان انتقال تلف شده است. در سال ۱۹۲۰ به طور آزمایشی از ولسوالی‌های کابل مالیات را نقدی جمع کردند، دیده شد که نسبت به سال قبل مبلغ ۱,۰۰۰,۰۰۰ روپیه کابلی تنها درین ولایت بیشتر جمع‌آوری گردیده است. مردم هم خوش بودند و می‌گفتند نسبت به سال قبل زحمت و بار مالی کمتری متحمل شده‌اند. این تغییر، به سود دولت و مالیه‌دهندگان و به ضرر اشراف مفت‌خوار بود. جمع کلانی از متنفذان و مقامات اشرافی کابل، پیش از آن از آشپزخانه مرکزی دولت (ارگ) نان پخته و آماده دریافت می‌کردند و گروه بزرگی از اشراف در تمام کشور به بهانه‌های گوناگون از خزانه دولت برای خود بخشی

می‌تراشیدند. نان اشراف بند شد و بخششی‌های مفت منع گردید. مقرر شد که هرکس در بدل کار و مأموریت خود معاش دریافت کند.

در استخدام مثل سابق "خاندانی بودن" دیگر شرط نبود و مقرر شد که تخصص و توانائی کاری معیار باشد. این ضربه دیگری بر مفت‌خواران بود.

از گذشته‌ها چیزی به نام اوقاف وجود داشت. اوقاف عواید مزارها و مراکز مذهبی بود که هرکدام در انحصار یک یا چند ملا و مولوی بود. امان الله اوقاف را دولتی ساخت و از انحصار ملاها بیرون کرد.

امیر رسوم ناشایست چون بچه‌بازی را منع قرار داد و برای مصارف طویانه، محافل خوشی و غم سقف حداکثری تعیین کرد و مردم را با توجه به بزاعت مالی به سه دسته طبقه بالا (اشراف)، متوسط و پائین تقسیم کرد و برای هر طبقه سقف مصارف مناسبی تعیین نمود تا از هم‌چشمی و اشراف جلوگیری شود. این نیز به مذاق متنفذان محلی و ملاها خوش نخورد. زیرا آنان این چیزها را خارج از حوزه حکومت‌داری و در انحصار خود می‌دانستند. مثلاً ملاها دخالت دولت در امور فاتحه و خیرات را برای منافع اقتصادی و نفوذ اجتماعی خود خطر می‌دانستند.

نکته ای دیگر این‌که نفرت پراکنی و دشمن‌تراشی بخش مهم بازاریابی اشراف و ملاها بود. امان الله دستور داد که محدودیت‌ها بر شیعیان، هندوها و سیک‌ها رفع شود. او خودش در محافل هندوها، سیک‌ها و شیعیان شرکت می‌کرد. این نیز به بازار آن دو قشر آسیب زد.

تعلیم و تربیه گسترش یافت و میرزا قلم‌هایی که از مکتب‌خانه و مدرسه می‌آمدند، و کم‌سوادانی که با اتکاء به "خاندان" صاحب منصب شده بودند، منافع خود را در خطر دیدند.

برای مفت‌خواران و دلالان مذهبی، ریفورم‌های امانی کار "فرعونی" بود. اگر ادامه می‌یافت امروز ملای ع شرخوار و طالب زورگیر نداشتیم.